

4. ADINEKO PERTSONAK

4.1. Adinekoen etxean ematen diren udal-eskumeneko zerbitzuak eta prestazioak.

4.1.1. Etxez etxeko laguntza zerbitzua.

Etxez etxeko laguntza-zerbitzua etxean bertan ematen den zerbitzu bat da, zaintza pertsonalean zein etxeko zaintzan laguntza emateko. Lanak egiteko eta/edo zaintzak emateko mugaren bat duten banakako pertsonen nahiz familia-taldeei zuzentzen zaie, eta zaintzaileak atsedean hartzeko ere balio du.

2024an, Etxez Etxeko Laguntza Zerbitzurako 1.131 eskaera berri egin ziren, eta horietatik 881 izan ziren alta berriak. Urtean zehar, 2.233 etxetako 2.971 pertsonak jaso zuten zerbitzua. Zerbitzua honela banatu da, dauden Gizarte Zerbitzuguneen arabera:

Gizarte Zerbitzugunea	Etxeak/Titularrak	%
Parte Zaharra - Erdigunea	201	%9,00
Amara	252	%11,29
Larratxo - Altza	291	%13,03
Gros - Egia	546	%24,45
Antigua	282	%12,63
Erribera Loiola - Martutene	252	%11,29
Intxaurren	235	%10,52
Bidebieta - Herrera	174	%7,79
Guztira	2.233	%100

Zerbitzu horien titularren kolektiboaren arabera:

Kolektiboa	Etxeak/Titularrak	%
Arreta-premiak dituzten familia-taldeak	23	%1,03
Zaintza-premiak dituzten adingabeak	47	%2,10
Ezgaitasuna duten pertsonak	191	%8,55
Adineko pertsonak	1.972	%88,31
Guztira	2.233	%100

2024an zehar 667 EEL zerbitzu iraungi ziren. Arrazoiak honako hauek izan ziren:

Uko egitea	Heriotza	Etenaldiaren epea epea-gainditzea/etxera itzultzea	Prestazi-aren epea epea-gainditzea/etxera itzultzea	Beste udalerri batera lekualdatzea	beste baliabide baten sartzea	Premia desageratzea	Betekizun bat galtzea	Betebeharrak ez betetzea	Erabiltzailearentzat pertsonarentzat arrisku fisiko/psikologikoa egotea	Eskatutako dokumentuak aurkeztea	Justifikaziorik gabe ordainagiriaren ordainketan atzeratzea	Lankidetzaren birrik eza/erasoa
201	141	47	187	6	57	20	5	1	1	1	0	1

Zerbitzuaren banaketa, onuradunen adinaren eta sexuaren arabera:

	Emakumenak	Gizonak	Guztira	%
<65 urte	235	206	441	%14,84
65 eta 74 artean	175	153	328	%11,04
75 eta 84 artean	612	362	974	%32,78
85 baino gehiago	880	348	1.228	%41,33
Guztira	1.902	1.069	2.971	%100
%	%64,02	%35,98	%100	

Erabiltzaileen autonomia-mailaren arabera:

Menpekotasuna	Erabiltzaileak		Arreta-orduak	
Autonomoak	1.534	%51,63	122.649,00	%28,68
Mendekoak	1.437	%48,37	305.010,50	%71,32
Guztira	2.971	%100	427.659,50	%100

2024an, Etxez Etxeko Laguntza Zerbitzuak 12.610.525,37ko fakturazioa izan du guztira. Gastu hori honela banatu da:

	Ekarpena
Erabiltzaileen ekarpena	3.204.266,78
Gipuzkoako Foru Aldundiaren ekarpena	2.439.303,78
Donostiako Udalaren ekarpena	6.966.954,81
Guztira	12.610.525,37

Etxez Etxeko Laguntza Zerbitzuaren azken urteotako bilakaera, adierazle nagusietan, honako hau izan da:

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Zerbitzuaren orduko prezioa	23,97	24,67	25,15	25,15	28,93 2023ko abuztutik aurrera	29,39 2024ko abuztutik aurrera
Eskaera berriak	866	791	872	1.001	1.072	1.131
Arreta jaso duten etxeak	1.788	1.901	1.826	1.927	2.010	2.233
Arreta-orduak	458.035,50	433.619,80	424.386,35	401.674,00	393.509,50	427.659,50
Udalaren ekarpena	6.457.143,48	6.154.587,10	6.160.968,45	5.479.680,49	5.739.260,46	6.966.954,81
Foru-ekarpena	3.025.808,73	2.889.000,48	2.704.388,47	2.570.907,55	2.386.761,32	2.439.303,78
Erabiltzaileen ekarpena	1.575.910,38	1.777.605,14	1.941.835,21	2.182.851,19	2.505.403,30	3.204.266,78
Gastua guztira	11.058.862,59	10.821.192,71	10.807.192,13	10.233.439,23	10.631.425,08	12.610.525,37

4.1.2. Etxez etxeko laguntza-zerbitzua erabiltzen duten adinekoentzako prestazio osagarriak:

Hemen deskribatzen diren prestazio osagarriak ELZ zerbitzuaren erabiltzaileei eskaini dizkie zerbitzuaren enpresa emakidadunak, kontratuaren baitan eginiko hobekuntza gisa.

Sakoneko garbiketak edo "txokeko" garbiketak

2024an, intentsitate desberdineko garbiketak egin ziren etxez etxeko laguntza-zerbitzuaren erabiltzaileen 5 etxebizitzatan, eta etxebizitza horietako batean garbiketa behin baino gehiagotan egin zen; horrek 175 orduko lana eragin du.

Orientazioa eta laguntza-produktuen stock bat eskuragarri jartzea

Enpresak laguntza-produktuen stock bat jarri zuen ELZren erabiltzaileen eskura: komun-egokigailuak, bainuontzi garabiak... 2024an, guztira 19 erabiltzaile jaso zituzten laguntza-produktu bat edo gehiago.

Zerbitzua hobetzeko eman ziren osasun arloko gestioak eta dokumentazioaren kudeaketa egiten laguntzea

2024an 43 erabiltzailereri eman zitzairen zerbitzu hori, bai unean-unean edo aldian behin, eta gehienak mediku-zentroetara laguntzea izan da. Guztira 185 ordu erabili ziren.

Botika kudeatzen laguntzea: Farmaziako Elkargoak eta Eusko Jaurlaritzako Osasun Sailak hitzartutako prestazioa

2024an, 186 pertsonak parte hartu zuten programa horretan (udaleko ELZren eta adinekoentzako udal-ostatu zerbitzuetan autonomiari laguntzeko zerbitzuen erabiltzaileak). Farmaziek ematen duten doako prestazio bat da, eta sendagaien erabilera optimizatzea du helburu (behar diren dosiak ematea eta azkenean kontsumitzen ez diren sendagaiak etxeetan ez biltegiatzea), eta, aldi berean, lagundu egiten zaio etxean laguntzen duen pertsonari sendagaiak ematen.

4.1.3. Garbiketa integralak kasu berezietan

Aurten 11 etxebizitza garbitu dira Diogenesen egoeragatik edo beste arrazoi batzuegatik.

4.1.4. Adinekoei laguntza ematen dieten boluntarioen elkarteekin hitzartutako programak:

Gizarte Ekintzako Zuzendaritzak lankidetzak-hitzarmenak izan ditu zenbait gizarte-erakunderekin 2024an, adineko pertsonak gizarte arloko boluntarioen jarduerak sustatzeko. (Ikus 9.2. atala).

Nagusilan eta Gurutze Gorria adinekoei edo ezgaitasuna duten pertsonen etxean laguntzeko lanak egiten dituzten bi erakunde dira, hala nola: etxez etxeko bisitak, telefono-deiak eta laguntza ematea era guztietako zereginetan (gestioak, kontsulta medikoak, paseoak, aisialdiko jarduerak, etab.). Zeregin horietako batzuk egoitza-zentroetan egiten dira, pertsona askoren bizileku direlako.

Hona hemen GURUTZE GORRIAK 2024an egindako jardueren datuak:

GURUTZE GORRIAK	
Borondatezko ekintza mota	ARTATUTAKO PERTSONAK
Kasu berrien deribazioak 2024an Udaletik	8 pertsona
Laguntza produktuen mailegua	152 produktu eman zaizkie 133 onuraduni
Laguntza puntualak	20 pertsona, 66 laguntzaile
Asistentzia puntualak	23 pertsona, 38 laguntzaile
Etxeetan lagundutako pertsonak	15 pertsona etxean
Jarraipen emozionalerako deiak edo bideodeiak	62 pertsona etxean
Aisialdiko talde-jarduerak	10 jarduera, 183 partaidetza
Aktibazio emozionaleko jarduerak	6 jarduera, 29 partaidetza
Proiektuan parte hartzen duten boluntarioak	212 pertsona

Jarraian, Nagusilane 2024an egindako jardueren datuak zehazten dira.

NAGUSILAN		
Borondatezko ekintza mota	ORDUAK	BOLUNTARIOAK
Kasu berrien deribazioak 2024an Udaletik		1 pertsona
Proiektuan parte hartzen duten boluntarioak	50 ordu urtean baino gehiago	202 boluntario
Banakako laguntza	10 etxebizitza 900 boluntariotza-ordu baino gehiago	11 boluntario
Zilarrezko haria	43 onuradun Erantzundako 2.000 dei	32 boluntario
Animazio-taldeen zuzeneko emanaldiak	75 jarduera	24 boluntario

4.1.5. Telelaguntza-zerbitzua.

Eusko Jaurlaritzaren zerbitzu bat da, laguntza-sareekin etengabeko konexioa eskaintzen duena premia- edo larrialdi-egoeretan ahalik eta lasterren esku hartzeko. Horrek pertsonaren bizi kalitatea hobetzen du, etxean seguruago eta autonomoago sentitzen baitira.

2024an, 1.942 eskaera berri jaso ziren, eta honela banatu ziren Gizarte Zerbitzuguneen arabera:

Gizarte Zerbitzugunea	Eskaerak	%
Parte Zaharra - Erdigunea	257	%13,23
Amara	291	%14,98
Larratxo-Altza	188	%9,68
Gros-Egia	425	%21,88
Antigua	357	%18,38
Erribera-Loiola-Martutene	165	%8,50
Intxaurren	132	%6,80
Bidebieta, Herrera	127	%6,54
Guztira	1.942	%100

Urtean zehar izandako aldez gain, guztira, Donostiako 8.850 bizilagunek izan zuten prestazio hori 2024an.

4.1.6. Irisgarritasuna egokitze obrak eta laguntza baliabideak.

Laguntza teknikoen barnean, laguntza ekonomikoak eta laguntza baliabideak daude, eta helburua da mendeko pertsonak edo ezgaituak beren ohiko bizilekuetan bizi ahal izatea, ahalik eta baldintza onenetan.

2024an, laguntza baliabideen 1.573 eskaera berri tramitatu dira gizarte zerbitzuguneetatik. Aldundiaren ardurapeko laguntzak dira.

4.1.7. Garraio egokitua. DYA.

Gizarte Ekintzaren Zuzendaritzak lankidetzak hitzarmena du DYArekin, mugikortasun arazoak dituzten mendekoei edo ezgaituei oztoko arkitektonikoak gainditzen laguntzeko (eskailerak igo eta jaitea, etxe barruan mugitzea...). Gainera, ibilgailu egokituak erabiltzeko aukera ere eskaintzen da leku batetik bestera joateko.

Ondoren, DYAk 2024an egindako zerbitzuak zehazten dira.

	2024an emandako zerbitzuak, Udalak bideratu dituenak	Donostian egindako zerbitzuak
Kasu berrien deribazioak 2024an Udaletik	3 pertsona	
Oztoko arkitektonikoak gainditzea	8	1.125
Lekualdatze egokituak	2	14.433

partikularrei, ez erakundeei		
Gizarte larrialdiak	0	12
Sareko lana beste erakunde/egoitza batzuekin		9 erakunde 36 irteera 242 erabiltzaile
Parte hartzen duten boluntarioak	238 DYAn	77 donostian

4.1.8. Psikoestimulazio kognitiboko programa Alzheimerraren lehen faseetan dauden gaixoentzat.

Gizarte Ekintzaren Zuzendaritzak hitzarmen bat du AFAGIrekin (Alzheimerra dutenen Senitartekoen Gipuzkoako Elkartea). Helburu hauek ditu:

- Oraindik galdu ez diren funtzio kognitiboak estimulatzea eta kaltetuengan eragitea Alzheimerraren hasierako fasean dauden pertsonetan, galera kognitibo txikiak dituztenak eta beren etxean edo senideren batenean bizi direnak.
- Pertsona horien gaitasun funtzionala lantzea, eguneroko zereginei lotutako ariketak eginez, gai izan daitezen autonomo izateko ahalik eta denborarik luzeenean.

Programa 8 lagun inguruko bost taldetan garatzen da, astean ordu eta erdiko saioetan. 2023-2024 ikasturtean, guztira 56 pertsonak parte hartu dute tailer horietan, alten eta baje artetan. 40 pertsonak amaitu zuten ikastaroa. Horietatik %45 emakumeak izan dira eta %55 gizonak, 79,3 urteko batez bestekoa adinarekin (gazteenak 68 urte ditu eta zaharrenak 87 urte).

4.2. Etxean bakarrik dauden edo beste adineko batzuekin dauden adinekoei prebentzio-bisita egiteko programa.

2024an, adineko pertsonak bisitatzeke programarekin jarraitu zen. Zehazki, bakarrik bizi diren eta erroldatuta dauden 85 urtetik gorako pertsonak bisitatu dira, azken bost urteetan hiriko oinarrizko gizarte-zerbitzuekin harremanik izan ez dutenak.

Programaren helburua hirukoitza da. Alde batetik, pertsona bera ezagutu eta entzun nahi da, bere bizitzako esparruak aztertuz. Bigarrenik, dauden gizarte-zerbitzu eta -baliabideei buruzko informazioa ematen zaio pertsonari, haien eskubideak eta horiek eskuratzeko modua ezagut ditzan. Hirugarrenik, isolamendu-egoerak, hauskortasun handiko egoerak eta abar detektatzeko bilatzen da.

2024an, hauek dira emaitzak:

Gizarte Zerbitzugunea	Etkez etxeko bisitak	Telefono bidezko elkarrizketa
Parte Zaharra - Erdigunea	-	-
Amara	56	30
Larratxo-Altza	29	15
Gros-Egia	102	50
Antigua	9	12
Erribera-Loiola-Martutene	-	-
Intxaurrondo	-	-
Bidebieta, Herrera	-	-
Guztira	196	107

4.3. Eguneko arreta-zerbitzua komunitate eremuan: Goizaldiak.

Adineko pertsona hauskorrei zuzendutako baliabidea da, eta bere helburua bere ohiko ingurunean jarraitzea eta gizarteratzea da. Adinekoek banakako, taldeko eta komunitateko jardueretan parte hartzen dute, osasun fisikoari eta kognitiboari eusteko eta gizarte-harremanak hobetzeko.

Ikuspegi komunitarioa du, auzoetan zerbitzu-unitateak lurraldean hedatzeko ikuspegiarekin, eta, horrela, baliabidea erabiltzaile izan daitezkeen pertsonen etxeetatik hurbil egon dadin laguntzen du. 2024an honako talde hauek egon dira aktibo:

Auzoa	Kokapena
Alde zaharra- erdigunea	Jatorra elkarte
Amara	Gure Egun Sentia elkarte
Larratxo - Altza	Bellavista elkarte
Gros - Egia	Lokala Nafarroa Behera plazan
Egia	Egiatarra elkarte
Antiguo	Gizarte Zerbitzugunearen ondoko lokala
Intxaurreondo	Intxaurrealde elkarte
Bidebieta - Herrera	Guardaplata elkarte

2024an, 77 pertsonak eskatu zuten zerbitzu hori erabiltzeko, eta guztira 76 pertsonak erabili zuten.

4.4. Adineko pertsonentzako bizilekuak.

2024an, **adinekoentzako bizilekurako udal zerbitzuak** bi baliabide mota eskaini ditu: tutoretzapeko apartamentuak eta etxebizitza komunitarioak.

TUTORETZAPEKO APARTAMENTUAK	2024ko PLAZAK
Berrako apartamentu babestuak	Gehienezko plazak: 39 (33 apartamentu, horietatik 6 erabilera bikoitzeko aukerarekin)
Zorroagako apartamentu babestuak	Gehienezko plazak: 27 (17 apartamentu, horietatik 10 erabilera bikoitzeko aukerarekin)

Elizarango apartamentu babestuak	Gehienezko plazak: 10 (8 apartamentu, horietatik 2 erabilera bikoitzeko aukerarekin)
Apartamentu babestuak Ategorrieta, Berio, Benta-Berri, Intxaurralde eta Marrutxipin	Gehienezko plazak: 58 Ategorrieta. gehienezko plazak: 6 (4 apartamentu, horietatik 2 erabilera bikoitzeko aukerarekin) Berio. gehienezko plazak: 8 (7 apartamentu, bat erabilera bikoitzeko aukerarekin) Benta-Berri. gehienezko plazak 6 (3 apartamentu bikoitzak) Marrutxipi: gehienezko plazak 30 (erabilera bikoitzeko aukera duten apartamentuak 15) Intxaurralde: gehienezko plazak 8 (6 banakako erabilerako apartamentu eta 1 bikoitza)
Arrasate 51	Gehienezko plazak: 36. (34 apartamentu: horietatik 2 erabilera bikoitzeko aukerarekin)

ETXEBIZITZA KOMUNITARIOAK	2024ko PLAZAK
Zorroagako etxebizitza komunitarioak (Txoko Donostia)	Gehienezko plazak: 51 (43 banakako gela + 4 gela bikoitz)
Monseko etxebizitza komunitarioak	Gehienezko plazak: 36 (16 apartamentu, 12 bikoitz +4 hirukoitz)

2024an, Zorroagako obrak amaitu ziren. Birmoldaketaren ondorioz, gela bikoitzen kopurua murriztu zen, bainugela partekatuarekin, eta espazio komun berriak sortu ziren bizitza hurbilagoa eta etxekoa ahalbidetzeko, eta horrek 67 plazatik 51ra murriztea eragin zuen.

Hona hemen ostatu-baliabide horien erabilera 2024an:

	Adinekoentzako udal-ostatu zerbitzua
Eskabide berriak 2024an	65
Itxaron-zerrendan dauden pertsonen plazarako sarbidea	19
Bizitoki-erabiltzaileen lekualdaketak	4
Atzera-egiteak eta/edo itxaron-zerrendako bajak	33
Betetako plazak, guztira	230

Atzera egiteei eta/edo itxaron-zerrendako baijei buruzko datuak 2024an egindako itxaron-zerrendaren eguneratzearen ondorio dira. Arrazoiak askotarikoak dira: atzera egitea, mendekotasun-egoera aldatzeagatik foru-baliabidean sartzea, beste udalerrri/autonomia-erkidego batzuetara lekualdatzea eta heriotzak.

Adinekoentzako ostatu-alternatiben kostua honako hau izan da 2024an:

	Adinekoentzako udal-ostatu zerbitzua
Kostua guztira	3.506.730,47 €
Erabiltzaileen ekarpena	1.149.868,34 €
Udalaren ekarpena	2.356.862,13 €

4.5. Adinekoentzako larrialdietarako plazak.

2024an, Adineko Pertsonen Zerbitzuak sei larrialdi-kasu atzeman ditu, ohiko etxebizitza berehala uzteko premiarekin.

4.6. Adinekoen sustapenerako eta parte-hartze aktiborako jardun ildoak

4.6.1. Adinekoen autoantolaketarako laguntza

Gizarte Ekintzaren Zuzendaritza elkarlanean ari da erretiratuen 24 elkarterekin, hiriko hainbat auzotan, adinekoen autoantolaketa sustatu eta haien jarduera eta ekintzetan laguntzeko. Lankidetzaren funtsezko ardatzak hauek dira:

- Udalaren lokalen lagapena, lokalak etengabe berritu eta egokitzeko konpromisoarekin. 19 dira udalaren ondareko lokaletan bere jarduera garatzen duten erretiratuen elkarteak.
- Diru laguntza bidez, honako gastu hauek finantzatzea: oinarritzko zerbitzuen mantentzea (garbiketa, telefonoa, berokuntza, segurtasuna, etab.); elkartearen kudeaketa eta dinamizaziorako laguntza zerbitzuen kontratazioak eragindako gastuak; eta bazkideentzako prebentzio arloko jarduerak programatzeak eragindako gastuak. 2024an, 720.300€ bideratu ziren, horietatik 12.100€ Bixi Bixi elkarteari zuzeneko dirulaguntza ordaindu zitzaion eta 708.200€ erretiratutako adinekoen 23 elkartearen artean banatzeko (ikus II eranskina).
- Donostiako adinekoen elkarteei laguntza tekniko emateko zerbitzua elkarte horien zuzendaritza-batzordeen eskura dago, beren burua antolatzen laguntzeko, lokalaren, elkartearen eta jardueren kudeaketak dakarren lan ekonomiko, administratibo eta dinamizatzaileari aurre egin ahal izateko. Zerbitzu hau elkarteetako zuzendaritza-taldeek ezaugarrietara egokitzen da, beharra eta laguntza moten arteko oreka bilatuz, eta elkarlanean ari da zuzendaritza taldeekin, hau da, beharren arabera exekutatu, gainbegiratu edota lagundu egiten die zuzendaritza taldeei, baina ez du haientzat lan egiten, haiekin baizik. Zerbitzua honela banatzen da:

LAGUNTZA ZUZENA: %69,30 (2.243,758 ordu)

- Kudeaketa ekonomikoa eta administratiboa (%45,52 1.021,25 ordu)
- Informazio-formazioa, orientazioa eta elkartearen kudeaketa (%36,41 817 ordu)
- Dinamizazioa eta jardueren sustatzea (%18,07 405,50 ordu)

ZEHARKAKO LAGUNTZA: %30,70 (992,25 ordu)

- Lagunkoitasuna hobetzen laguntzea (%24,99 248 ordu)
- Digitalizazioa hobetzen laguntzea (%43,26 249,25 ordu)
- Barne-lana (%31,75 315 ordu)

4.6.2. Adinekoen parte-hartze aktiboa, soziala eta kulturala sustatzea udal-ekipamendu komunitarioetan

Plus 55 programa adineko pertsonen parte-hartze soziala sustatzeko udal-ekimena da, batez ere aisialdiaren eta denbora librearen eremuan zentratua, baliabide komunitarioetan kokatzen dena (Kultur Etxeak, Udalaren Musika eta Dantza Eskola eta Topalekua), zahartze osasungarria sustatu nahi duena eta Donostia Kulturarekin eta Udalaren Musika eta Dantza Eskolarekin elkarlanean garatzen dena.

Plus 55 programak garatzen dituen helburu orokorrak eta ekintzak honako hauek dira:

- 55 urtetik gorakoen parte-hartzea sustatzea udal ekipamendu komunitarioetan antolatzen diren zerbitzu eta ekintzetan (kultur etxeak, Musika eta Dantza Eskola, Topalekua, etab.).
- Eragile eta erreferente tekniko izatea Topalekuan jarduerak egiten dituzten adinekoen elkarteentzat, zentro hori Gizarte Ekintzaren Zuzendaritzak pertsonen eta elkarteen (adinekoen elkarteak nagusiki) parte-hartzea sustatzeko erabiltzen duen baliabidea izanik.
- Donostian antolatzen diren aisialdi eta denbora libreko jarduera eta ekintzei buruzko informazioa ematea adinekoei.
- Kultur boluntariotza sustatzea.

PARTE-HARTZAILEEN PROFILA

Plus 55 programaren parte-hartzaileen profila honela egituratzen da:

Kuantitatiboki

- % 79,2 emakumeak dira.
- Parte-hartzaileen batez besteko adina 68 urtekoa da.
- Erabiltzaileen % 94,3 Donostiakoak dira, gainerakoak Pasaiaikoak, Errenteriakoak, Lezokoak eta Usurbilgoak.
- Gehienak Zentrokoak dira, ondoren Amara eta Egia, Gros, Altza eta Intxaurrondo daude. Horrek parte-hartzaileen jatorriari egiten dio erreferentzia, baina ez parte hartzen duten auzoari. Hau da, nahiz eta parte-hartzaile askok auzoko kultur etxeko jardueretan parte hartzen duten, jende asko beste auzo batzuetara mugitzen da, plus 55 Programaren eskaintzak erakarrita.
- % 60,4 bakarrik joaten dira jardueretara, % 32,1 lagunekin eta % 7,5 bikotekidearekin.

Kualitatiboki (taldearen ikuspegitik)

- Erretiratu berriak:
- Aisialdia betetzeko informazioa eta jarduerak bilatzen dituzte.
- Bakardadea sentitzen dute erretiroa hartu ondoren.
- Pertsona aktiboak eta gizartekoiak:
- Ekitaldi eta jardueretan parte hartzeko energia eta gogoia duten pertsonak.
- agunekin ondo pasatzeaz eta entretenitzeaz gozatzen dute.
- Arte- eta musika-jardueren zaleak:
- Musikan, dantza garaikidean eta beste adierazpen artistiko batzuetan interesatuak.
- Kultura-jardueretan parte hartu nahi dute.
- Sozializazioa eta lagunak bilatzen ari diren pertsonak:
- Isolamendua sentitzen dute eta harreman berriak eraiki nahi dituzte.
- Erretiratuen edo depresioa duten pertsonen senideek ere laguntza bilatzen dute.
- Zaurgarritasun-egoeran dauden eta laguntza eta errutina bilatzen duten pertsonak:
- Hurbilekoak ez diren pertsonen aholkuak jarraitzen dituzte (profesionalak, saltokiak zaintzen dituzten pertsonak edo harreman azalekoagoa duten lagunak)
- Epe luzerako jarduerak bilatzen dituzte lotura sakonagoak ezartzeko.
- Ez dute laguntza-sare sendorik eta isolamendua gainditu nahi dute.
- Familia-erantzukizunak izan ditzakete eta errutina egonkorrak nahiago dituzte.
- Jarduerak egin nahi dituzte, baina ez dute argi zer egin.
- Nahasita edo desorientatuta egon daitezke.
- Minbizia, iktusa edo depresioa bezalako gaixotasunak gainditu dituzten pertsonak.
- Jarduera terapeutikoak eta sozialak bilatzen dituzte.

Laburbilduz, plus 55 Programan parte hartzen duten pertsonak bat egiten dute gizarte-konexioaren beharrarekin, espazio bat, denbora bat eta profesionalak aurkitzeko beharrarekin, eta bizitzako etapa honetan denbora nola bete adierazteko beharrarekin.

EGINDAKO JARDUERAK

2024an, plus 55ek 830 jarduera egin ditu, eta horietan 19.747 parte-hartzaile izan dira. Datu horiek % 25,6ko igoera adierazten dute aurreko urtearekin alderatuta, parte-hartzaile kopuruari dagokionez.

Plus 55eko taldeak programak berak edo programaren helburuak lortzen laguntzen duten beste eragile batzuek antolatutako jarduerak gainbegiratzeko ditu. Jarraian, plus 55eko taldeak, Donostia Kulturak eta programako boluntarioekin kudeatzen diren jardueren adibideak azalduko ditugu.

- **Plus 55 jarduerak:** Tutoretza pertsonalizatuak, pasekoak Donostian, kirola udan, musikala, bizi-proiektua, sakelako tailerrak, jardunaldi tematikoak, bideo-foruma, Nordic Walking, Musikanaiz, ostiralak dantzan, dantzarako mugimendua, poesiaren txokoa, bideak Altzatik, Zarzuelatik, giza liburutegiak, helduen amateurren zikloa,

belaunaldien arteko jarduerak, sexhitzak, emakumearekin lotutako jarduerak, irratipuin tailerra, Aztarnak.

- **Adinekoek sustatutako ikastaroak:** batukada, Adineko Bizien Kluba, Ingurumeneko Tailerra, etab.
- **Plus 55ek Donostia Kulturaren sustatutako ikastaroak:** kultur etxeetako arduradunekin harreman zuzena izateak aukera ematen digu pertsona nagusien interesari buruzko aholkularitza espezifikoak emateko, eta, horren ondorioz, benetako eskariari hobeto egokitzen zaizkion programazioak egin daitezke. Hona hemen adibide batzuk: Idatz ezazu bizitza, Osasuna kroketatzen, Keinu Antzerkia, Mindfulness, Dantza Garaikidea, Irakurketa Errazeko Kluba, Lineako Dantza, Adimen Emozionala, Memoria Tailerra, Sortzen estresa murriztea, Clown, etab.

Sare-lanak **zeharkako jarduerak sortzea ere badakar**, Auzo Elkarteekin, Erretiratuen Elkarteekin, Adinekoen Elkarteekin: Helduen Hitza, Acex-Eske, Kantuz Bizi, Kursaal Eszena, San Telmo, Donostia Kulturako Liburutegiak, Afagi, Donostiako Udaleko Sailak (Gazteria, Ingurumena, Osasuna, Mugikortasuna, Lankidetzak, Berdintasuna, Lagunkoia, etab.), Musikenerekin, Altxako Historia Mintegiarekin, Farmaziekin, etab. besteak beste.

4.6.3. Bizitza osorako ikaskuntza bultzatzen duten ekimenei laguntzea

Gizarte Ekintza Zuzendaritzak Donostian dauden eta etengabeko ikaskuntzaren ildoan lan egiten duten hainbat aukera babesten ditu, parte-hartzea eta zahartze aktiboa sustatzeari zuzenean lotutako ekintza gisa.

Lan-esparru horretan, Acex eta Helduen Hitza elkarten ekimenak laguntzen dira, dirulaguntzen eta/edo espazioak lagatzearen bidez. Elkarte horiek adineko pertsonen parte hartzen dute, eta prestakuntza-espazioak eskaintzen dituzte, kultura-ezagutzak eskuratzeko edo finkatzeko, adinekoen arteko topaguneak eskaintzeaz gain.

Besteak beste, alor hauei guztiei lotutako gaiak lantzen dituzte: historia, artea, literatura, psikologia, etika, gizarte trebetasunak eta ohitura osasungarriak.

4.6.4. Topalekua

Topalekua herritarren eta elkarten (adinekoen elkarteak nagusiki) parte-hartze soziala bultzatzeko ekipamendua da, eta horretarako, hainbat baliabide eskaintzen zaizkie beren helburuekin lotutako jarduerak egiteko. Besteak beste, honako hauek eskaintzen dira: espazio partekatutako, bulego gisa erabiltzeko (elkarten egoitza modura), erabilera anitzeko aretoak era askotako jarduerak egiteko, etab.

Honako hauek dira Topalekuan egoitza duten elkarteak/taldeak:

- Goiko Galtzara erretiratuen elkartea
- Helduen Hitza
- Acex/Eske
- Lantxabe (Aieteko auzo-elkartea)
- Gurutzeaga abesbatza

Topalekuan egoitza duten elkarte horiez gainera, badira ekipamendua aldi berean erabiltzen duten elkarteak, oro har adinekoentzat izan ohi diren ekintzetarako edo gizarte izaerako beste ekimen batzuetarako. Ondoko taulan, 2024an elkarte horiek eta beste batzuek Topalekuan eginiko jardueren kopuruak ikus daitezke:

JARDUERAK	Saioak
HELDUEN HITZA (ikastaroa, ostegunetako foroa, antzerki taldea, bilerak, literatura solasaldiak eta euskara)	301
GOIKO GALTZARA (bingo, taichi, unean uneko bilerak)	125
CORAL GURUTZEAGA	44
UDALAK ANTOLATUTAKO BILERAK ETA BESTE BATZUK	128
ACEX/ESKE	171
LANTXABE (musika modernorako sarrera, yoga, solasaldia, zinema, jaiak)	191
GUZTIRA	960

4.7. Foru Aldundiaren eskumeneko baliabideak eta prestazioak mendeko pertsonentzat

4.7.1. Mendekotasun balorazioa.

Mendekotasunaren balorazioaren bidez, adineko baten edo ezgaitasun bat duen pertsona baten mendekotasun maila neurtzen da. Maila hori ezarrita, pertsona horrek eskubide batzuk izango ditu Mendekotasun Egoeran dauden Pertsonen Autonomia Pertsonala eta Laguntza Sustatzeko Legearen bidez xedatutako prestazio sisteman.

2024an, Donostiako Udaleko gizarte zerbitzuek mendekotasunarekin lotutako 3.854 balorazio izapidetu zituzten guztira (3.462 Mendekotasun Balorazio eta 392 RAI egoitzetako sarbiderako).

Gizarte zerbitzuguneen arabera, honela banatu ziren balorazio horiek:

Gizarte zerbitzuguneak	MBB	RAI	MBB+RAI	% (MBB+RAI)
Alde Zaharra - Erdigunea	513	55	568	%14,74
Amara	289	9	298	7,73%
Larratxo - Altza	320	42	362	9,39%
Gros-Egia	365	33	398	10,33%
Antigua	559	97	656	17,02%
Erribera-Loiola-Martutene	838	97	935	24,26%

Intxaurrondo	338	42	380	9,86%
Bidebieta-Herrera	240	17	257	6,67%
Guztira	3.462	392	3.854	%100

4.7.2. Adineko mendekoentzako laguntza ekonomikoak.

Mendekotasunaren Legeak diru laguntza batzuk arautzen ditu mendekotasun egoeran dauden pertsonentzat. 2024an laguntza hauek eskatu dira:

Gizarte zerbitzuguneak	Prestazioak	%
Familia inguruneke zaintzetarako prestazio ekonomikoa (FIZPE)	593	%36,99
Laguntza pertsonalerako prestazio ekonomikoa (LPPE)	824	%51,40
Zerbitzuari loturiko prestazio ekonomikoa (ZLPE)	186	%11,60
Guztira	1.603	%100

Laguntzak honela banatu dira gizarte zerbitzuguneen arabera:

Gizarte Zerbitzugunea	FIZPE	LPPE	ZLPE	Laguntzak guztira	%
Parte Zaharra - Erdigunea	43	108	25	176	%10,98
Amara	91	128	32	251	%15,66
Larratxo - Altza	62	62	16	140	%8,73
Gros-Egia	127	182	41	350	%21,83
Antigua	111	181	19	311	%19,40
Erribera-Loiola-Martutene	66	87	24	177	%11,04
Intxaurrondo	60	41	12	113	%7,05
Bidebieta-Herrera	33	35	17	85	%5,30
Guztira	593	824	186	1.603	%100

Gipuzkoako Foru Aldundiak emandako datuen arabera, hauek dira Donostian 2024ko aldiren batean onuradun izen diren eta urte horretan egin diren ordainketen kopuruak:

	2024 urtea	Emakumezkoak	Gizonezkoak	Guztira
FIZPE	Ordainketak	2.679.053,49	2.171.705,92	4.850.759,41
	Hartzaileak	1.107	917	2.024
LPPE	Ordainketak	6.852.225,84	2.259.762,85	9.111.988,69
	Hartzaileak	1.468	549	2.017
PEVS	Ordainketak	626.685,39	282.514,04	909.199,43
	Hartzaileak	172	86	258
Guztira	Ordainketak	10.157.964,72	4.713.982,81	14.871.947,53
	Hartzaileak	2.747	1.552	4.299
	Pertsona desberdinak	2.655	1.503	4.158

Urtebeteko aldia erreferentziazat hartuta, pertsona batzuek bi prestazio desberdin jaso dituzte, hala nola FIZPE hilabete batzuetan, eta gero LPPE, edo LPPE hilabete batzuetan, eta gero ZLPE.

Laguntza horien onuradunen kopurua kalkulatzeko, prestazio bakoitzaren jasotzaileen kopurua zenbatu da; horregatik, hiru prestazioen onuradunen batura onuradun desberdinen kopurua baino handiagoa da (gutxienez hiru motetako bat jaso duten pertsonen kopurua).

2024an, mendekotasunaren prestazio ekonomikoak jasotzen dituzten 1.243 pertsonari etxez etxeko bisiten jarraipena egin zaie.

LPPE: 999

FIZPE: 244

4.7.3. Mendekoentzako egoitzak eta eguneko zentroak

2024an, gizarte zerbitzuguneek 873 eskaera izapidetu dituzte adineko mendekoei egoitza plazetarako (horietatik, 238 aldi baterako) eta 274 eskaera eguneko zentroetarako.

Eskaerak honela banatu dira gizarte zerbitzuguneen arabera:

Gizarte zerbitzuguneak	Egoitza	Eguneko zentroa	Guztira	%
Parte Zaharra - Erdigunea	78	17	95	%8,28
Amara	125	47	172	%15,00
Larratxo - Altza	105	29	134	%11,68
Gros - Egia	214	58	272	%23,71
Antigua	137	46	183	%15,95
Erribera – Loiola - Martutene	91	33	124	%10,81
Intxaurren	64	23	87	%7,59
Bidebieta - Herrera	59	21	80	%6,97
Guztira	873	274	1.147	%100

4.8. Donostia Lagunkoia.

Donostia Lagunkoia ekimenak, zahartzen ari den Donostian, pertsona guztiek, beren adina edozein dela ere, bizitza osoa garatu ahal izango duten hiri bat eraiki nahi du. Gizarte Ekintzako Zuzendaritzak aktiboki parte hartzen du Donostia Lagunkoia gobernantza-sisteman, eta, beste eragile publiko eta pribatu batzuekin lankidetzan, erronkak, aukerak eta hirian gero eta luzeagoak diren testuinguruak planteatzen dituen erronkei emandako erantzunak identifikatzen ditu. 2024an, nabarmentzekoa da Zuzendaritza honek Donostia Lagunkoia Zaharberriren inguruan bultzatutako hausnarketetan eta eztabaidetan parte hartu izana, erabateko bizitzan oinarritutako zahartzarorako paradigma berriaren proposamena, tokiko proiektu, espazio eta ekimenetan belaunaldien arteko ikuspegia txertatzea bilatzen duten ekimenak, eta adinekoek ekitate digitalaren sustapenean aldaketa-eragile gisa jardun ahal izateko dinamikak eta espazioak sortzea.

Zuzendaritza honek "Zaintzen duen komunitatea" ardatzarekin lotutako ekimenen garapena bultzatzen du, zaintza-sareak sustatzeko eta aktibatzeke, ikuspegi komunitario batekin hauskortasun-egoeran dauden adinekoei laguntzeko. Hori izanik Donostia Lagunkoia Planaren lan-ildoetako bat, zuzendaritza honen erantzunkidetasuna da planaren garapena sustatzea. 2024an, atal honetan, Gizarte Ekintzako Zuzendaritzak zainketen inguruko udal-esparru bat definitzeko sailen arteko prozesuaren bultzada eta lidergoa nabarmendu ditzakegu.

Gainera, adierazi behar da plus 55 programaren eta Adinekoen Elkarteei laguntzeko zerbitzu teknikoaren inplikazioa:

- ONKIDE, hirian adinekoekin trebakuntza digitaleko ekimenak garatzen ari diren eragileen arteko lankidetzak bultzatzeko mantentzen den gunea.
- Gaitu, entzuteko ekintza bat, pertsona nagusiek beren eguneroko bizitzako testuinguruetan ahots-teknologiarekin zerikusia duena nola bizi duten jakiteko, eta pertsona horiek eraldaketa digitaleko prozesuetan duten ekarpen-gaitasuna aktibatzeke eta ikusarazteke.
- KUKU, digitalak, jakin-minetik, komunitatean eskaini ditzakeen aukerak aztertzeke proiektua.
- AHOTSAK. Donostiako adineko pertsonen etxeen errealitateari buruzko entzute, gogoeta eta ekintza prozesu bat.
- GIZARTE TEKNOLOGA. Zainlabetik datorren teknologo sozialaren profilaren/rolaren pilotajea hainbat etxetan.
- MUSIKA ESKOLA. Musika Eskolarekin lankidetzan, etxeetan bertan musika tailerrak egiteke.

4.9. Komunitate ekipamenduak hobetzeko esku hartzeak:

Adineko erretiratuen elkarteei lagatako lokalak hobetzeko eta egokitzeko lanean.

- Hainbat lokalen konponbideak bilatzeko, birgaitzeko eta egokitzeko azterketekin jarraitu da (Erdialdeko gauzatze-proiektua eta Groseko lokal berria erosteko prozesua).
- Kai aldeko (lokal pribatua) eta Udaleko obren koordinazioa eta bitartekaritzak, Kanpandorreko apartamentuak egiteke eta Kai aldeko oztopoak kentzeko.
- Gure Bizitza, Guardaplata eta Gure Egunsentia zahar-etxeetako behe-tentsioko instalazio elektrikoak konpontzea.
- Gure Bizitza Zahar-etxea. Taberna-barra handitzea, barra berritzea, kontagailu-bateria berritzea eta ur-hargunerako armairua eraikitzea.
- Guardaplata Zahar Etxea. Komunak erabat berritzeko lanak.